

parent, V. *parer* *Traspaperar*, V. *paper* *Traspàs*,² *traspasable*, *traspasador*, -ssament, -ssant, *traspasar*, -ssat, *traspasar*, V. *pas* *Traspelar*, V. *pèl* i *traspuar* (POU) *Traspic*, V. *carraspic* *Traspintar*,³ V. *pintar* *Traspirar*, V. *espírar* *Traspis*: la mestra de Llofriu que dóna les dades emp. d'AlcM ha entès malament el cast. *hacer traspies* *Trasplana*, V. *pla* *Trasplantar*, V. *planta* *Traspol*, V. *trespol* *Traspondre*, *traspont*, V. *pondre*

1 'Ventar el gra amb la pala per separar-ne la pols i la humitat': «No entres el gra gens humit, / si no 'l vols vore escalfit, / y si bé 'l vols conservar, / procura'l bé *traspalar*», versió val. dels *Aforismes Rud.* de Fages de Romà (94.14): és mot propi del Sud del domini, mentre que en el text original emp. (1849) hi ha *palejar* (112.2). — 2 Per la creença popular del caràcter atziac dels anys bixestos: «Ja ho diu el *ditxo*: —Any de *traspàs*, / guarda't d'ell i (de)l que ve detrás», NOLLER (O. C. VIII, 149.5). — 3 'Reflectir-se (damunt una substància clara)': «En el Leman --- les rodes del vapor esborren l'imatge d'exes grans montayes, que des del marc blayós del cel en elles *se traspinta*», Verdaguer (*Excurs. i Vi.*, 91.6f.).

Traspontí, V. *estrapontí*. A les dades que ja s'hi donen afegim *trespontí* en docs. de 1430 i 1437 (*DAG.*), de 1462 i 1466 (*AlcM*, s. v. *trasp*); «DE LA CAMBRA: lo llit --- la màrfaga --- lo matalaf *traspontí* o matalaf chic o fillola: culcitrula; còssara ---», OPou (*TbPu.*, 30 235); i el derivat regressiu (havent pres -i per un sufix diminutiu) *traspont*: «una lançol de tres teles --- it. un *traspont* blanc molt usat» a. 1459 (*Rom.* XVII, 202).

Trasportar, V. *portar* *Trasposta*, *traspostar*, *traspostat*, V. *pondre* *Traspuar*, -ment, V. *pou*, *trespelar* *Traspuntar*, *traspunxar*, i amb pron. imperfecta *traspuntat*, V. *punta* *Trasques*, V. *trescar* *Trasqueta*, V. *traiga* *Trasquilar*, *trasquilament*, *trasquilar*, V. 40 *esquilar*; allí cal afegir el men. *trasquiló* 'recel, inquietud' (V. les cites d'AlcM i): «es creu que sa llavor de falguera té virtuts sobrenaturals --- per no anar-hi prou defensats, tornaren am ses mans buides, i es cor ple de *trasquiló* es missatge d'A.; i s'adobant ---», Camps 45 *Merc.* (*Folkl.* II, 96): en el qual junt amb *trasquilada* 'esquilada', o *trasquiloa f. (-ATIONE) s'ha ajuntat *esquira* 'recel' del qual es tracta també en el nostre article *ESQUILAR* *Trassa*, V. *traça* (TREURE) *Trassequer*, mala lectura per *traffeguer* (V. *trafegar*) *Tras-* 50 *seja*, sembla que està per *braceja* (de *bracet*) alterat per influència de *atraçar* paral·lel i de sentit semblant a *abraçar* *Trasses*, V. *traçar* (treure) *Trassut*, V. *traça* (TREURE)

TRAST (avui més generalment en la forma popular *trasto*, treta del plural *trastos*), del ll. TRANSTRUM 'banc on seia el remer en la nau', que és també el sentit més antic en català, aplicat així mateix a d'altres bancs i als llocs que ocupaven la gent d'una reunió o d'una

comitiva; d'aquí es passà per una part a designar moltes velles i altres trastos, i també a les barretes traveseres (comparades als bancs de la galera) que serveixen per tocar certs instruments de corda (d'on *dur el trast* o pòndol d'una obra); per altra banda, a l'espai assignat a algú o alguna cosa: rang que té algú, solar per a edifici, espai que ocupa un animal etc. □ 1.ª doc.: Muntaner (c. 1330, fets de 1285).

«--- Los catalans són los pus sobirans ballesters del món; per què, los --- capitans dels estols de catalans deven donar tota avinentea que aquesta bondat singular --- facen obrar; per què, no és mester que ballesters aitals voguen terçols: --- en taula fan altre ben: que con veuran que aquell palomer o postisser qui voga e-l seu *trast*, serà ujat e volrà beure o menjar, que-l ballester vogarà-l seu rem per delit, entró que aquell haja fet ço que ha a fer: e així los ballesters van reposats e frescs ---». O sigui que el ballester no hagi de vogar a part, sinó seure descansat en taula: damunt la mateixa post del trast o banc del remador o remitger: així va reposat i fresc per a la batalla, però quan el remador està cansat, i beu o menja, ell el supleix remant.¹

Més, nàutics. «Dar del botí per refrescament, a cascun galiot, un florí e forniment de *trast*; e a cascun companyó, cinc florins, e que ells se fornescuen», en un Llibre de Memòries de Val. de 1398 (Faraudo, *Misc. Fabra*, 169). També es tracta de *trast de rem* en Roís de Corella (*AlcM*), i el mateix implica el verb *trastejar* 'dotar una embarcació de trasts de remer' que Faraudo cita en un doc. de la colle. de Capmany, que ha de ser de c. 1400: «Lo Sr. Rey, per squivar --- messió e risc de les dites galees de Bna. qui anassen desarmades de Bna. a València, vol que ab los uxers qui deven ésser 35 trameses al riu de Tortosa, la dita xurma de les dites galees venga, e aquí seran les dites dos galees de Bna., e *trastejar-s'an là*».

De tota manera també es devia aplicar a d'altres bancs de les naus, car en Leonard de Sors (princ. S. xv) es tracta dels que hi serveixen per a llits de dormir: «Lo patró venc qui dormia al costat d'aquel meu *trast*, e dix-me: què-us turmenta?» (*DAG.* i *AlcM*). En efecte el ll. TRANSTRUM va donar també el venec. *trasto* «banco in mezzo alla barca per i vogatori e i passeggeri» (a. 1571, Citolini, *Diz. di Marina Ac. It.*; Prati). I així mateix consta l'aplicació a d'altres bancs de llit, o catres per dormir, com veiem per J. Roig, quan recomana remeis nocturns a l'home per què servi la castedat: «De sarments, lit, / e d'agnuscast / fornix ton *trast*, / e d'un cantal / te fes capçal, / lançols d'ortigues / ab què t'abrigues ---» (*Spill*, 10094). Sembla que també es va aplicar a alguns bancs altres de seure o de jeure.²

En tot cas és clar que es degué aplicar als escons de monestirs, temples i edificis religiosos, amb sentit individual, i després collectiu: «L'abadessa féu entrar totes les monges e --- les féu jugar a moltes maneres de jocs; emperò la Güelfa no-y advertia --- per què, com l'abadessa entengués que covinentment hi eren stades, 55 levant-se dempeus, ab la Güelfa se-n anaren, e cascuna